

ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҮКІМЕТІ

ПРАВИТЕЛЬСТВО
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан қ., Үкімет үйі

010000, город Нур-Султан, Дом Правительства

№ _____

**«Ақ жол» демократиялық партиясы
фракциясының депутаттарына**

2021 жылғы 26 мамырдағы № ДЗ-196 хатқа

Құрметті депутаттар!

Сіздердің Экономикалық еркіндік актісін әзірлеуге қатысты сауалыңызды қарап, мынаны хабарлаймын.

Икемді және ұтқыр сектор бола тұрып, шағын және орта бизнес (бұдан әрі – ШОБ) экономиканы дамытуда, оның ішінде жұмыспен қамтуды қамтамасыз етуде негізгі рөл атқарады.

2021 жылғы 1 қаңтарда ШОБ-та жұмыспен қамтылғандар саны **3,4 млн. жуық адамды** құрады. Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі ұлттық даму жоспарында 2025 жылға қарай ШОБ-та жұмыспен қамтылғандар санын **4 млн. адамға** дейін арттыру міндеті қойылған.

Осыған байланысты Үкімет ШОБ-қа қолдау көрсетуге бағытталған шараларға ерекше көңіл бөледі.

Осылайша, ШОБ-қа қолдау көрсету үшін салықтық ынталандыру шаралары ұсынылды, кредиттеу кеңейтілді және бизнесті жүргізу жағдайларын одан әрі жақсарту бойынша шаралар қабылдануда.

2020 жылы мемлекеттік бюджеттен Бизнестің жол картасы – 2025 бағдарламасын қолдау құралдарын іске асыру үшін **95,5 млрд теңге** бөлінді.

Экономикалық өсуді қалпына келтіру жөніндегі 2021 жылға арналған кешенді жоспар өзектілендірілді, онда **60-тан астам қолдау шаралары** көзделген.

Анықтама ретінде: Бұл шаралар неғұрлым зардап шеккен экономика салаларындағы бизнесті мүлік салығын төлеуден босатуды ұзартуды, 2021 жылғы 1 шілдеге дейін мемлекеттік мүлік объектілері және квазимемлекеттік сектор мүлкі бойынша жалдау төлемдерін төлеуден босатуды, сондай-ақ мемлекеттік сатып алуларға және квазимемлекеттік сектордың сатып алуларына қол жеткізуді жеңілдетуге бағытталған шараларды және басқа да шараларды қамтиды.

2020 жылғы 1 қаңтардан бастап арнайы салық режимдерін қолданатын шағын және микрокәсіпкерлік субъектілері үшін 3 жылға табыс салығын (*жеке табыс, әлеуметтік және бірыңғай жер салығы*) төлеуден босату қолданылады.

Бұдан басқа, 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап микро және шағын кәсіпкерлік субъектілеріне бару арқылы тексерулер жүргізуге үшжылдық мораторий қолданылады.

Неғұрлым көп зардап шеккен экономиканың салаларында ШОБ-қа қолдау көрсету үшін Үкімет бизнесті салықтық ынталандыру бойынша бірқатар шаралар қабылдады.

2021 жылғы 1 қаңтардан бастап алынған кірістің **3%** мөлшерлемесімен бөлшек салықтың жаңа арнайы режимі енгізілді. Бұл режим экономиканың зардап шеккен салаларына қолданылады.

2021 жылғы 1 сәуірден бастап 2021 жылғы 1 шілдеге дейін зардап шеккен салаларда еңбекақы төлеу қорынан салықтарды төлеу мерзімі кейінге қалдырылатын болады. Бұл норма шамамен **500 мың ШОБ** субъектісіне қатысты болады.

2021 жылғы 1 шілдеден бастап өңдеу өнеркәсібінде жаңадан құрылған компаниялар үшін **70%** мөлшерінде ҚҚС бойынша қосымша есепке алу құқығы берілетін болады.

2022 жылғы 1 қаңтардан бастап өндірісті дамытуға қайта инвестицияланатын табысты КТС-тен босату жоспарлануда. Бұл шара кәсіпорынның жеке капиталына қайта инвестициялауға ынталандырады.

Қабылданған шараларды ескере отырып, ШОБ-ты дамытуда оң серпін байқалады. Мәселен, 2021 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша жұмыс істеп тұрған ШОБ субъектілерінің саны **1 372 369 субъектіні** құрады, бұл өткен жылмен салыстырғанда **2,9%-ға артық**.

Бизнесті тұрақты дамыту үшін Үкімет үнемі маңызды реттеушілік реформаларды жүзеге асырып отырады.

Атап айтқанда, Ұлттық экономика министрлігі Шағын және орта кәсіпкерлікті дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасын әзірлеуде, онда бизнестің өсуі мен акселерациясы үшін одан әрі қолайлы экожүйе құру үшін, оның ішінде ынталандыру мен жеңілдіктер жүйесін ұсыну, сондай-ақ бизнеске реттеушілік жүктемені азайту арқылы қажетті шаралар мен құралдар көзделеді.

Инвестициялар тартуды ынталандыру мақсатында инвестициялық преференциялар түрінде ерекше жағдайлар ұсынатын «Стратегиялық инвесторларға арналған инвестициялар туралы келісім» (бұдан әрі – Келісім) жаңа инвестициялық құралы заңнамалық түрде енгізілгенін қосымша атап өтеміз.

Анықтама ретінде:

- **КТС-ті 10 жылдан аспайтын мерзімге 0%-ға дейін азайту;**
- **жер салығын 10 жылдан аспайтын мерзімге 0%-ға дейін азайту;**
- **мүлік салығын 8 жылдан аспайтын мерзімге 0%-ға дейін азайту.**

Келісім инвестициялар экономиканың басым секторларында **7,5 млн АЕК-тен жоғары** сомасы бар ірі жобалар бойынша жасалады.

Келісім шарттары Қазақстан Республикасы заңнамасының өзгеруіне қарамастан, қол қойылған күнінен бастап 25 жыл ішінде қолданысын сақтайды.

2014 жылдан бастап 2020 жылға дейінгі кезеңде республикадағы бизнес-ахуалды жақсарту үшін бірқатар түбегейлі реформалар жүргізілді.

2019 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстан «Doing Business» халықаралық рейтингінде 25 орынға көтерілді (2014 жылы 76-орын).

Анықтама ретінде: «Doing Business» халықаралық жариялау рейтингінің 2020 жыл бойынша нәтижелерін ағымдағы жылдың соңында жоспарланып отыр.

Қазіргі уақытта, Үкіметтің мақсаты Қазақстанның **2025 жылға қарай Doing Business рейтингіндегі негізгі 20 үздік елдің қатарына кіру** болып табылады.

Бұған қоса, Мемлекет басшысының 2020 жылғы 1 қыркүйектегі Қазақстан халқына жолдауында берілген тапсырмасын орындау үшін Үкімет **«Кәсіпкерлікті дамыту» ұлттық жобасын** әзірлеу бойынша белсенді жұмыс жүргізуде.

Осы жоба шеңберінде өнімді жұмыспен қамту, креативті индустрия, бәсекелестік, ішкі сауда және туризм белсенді дамитын болады.

Тұтастай алғанда, кәсіпкерлерге әкімшілік жүктемені төмендету, кәсіпкерліктің өсуі мен дамуы үшін мүмкіндіктерді кеңейту және реттеушілік кедергілерді жою арқылы мемлекеттің экономикадағы рөлін қысқарту арқылы кәсіпкерлік белсенділікті арттыру қамтамасыз етілетін болады.

Кәсіпкерлікті дамыту бойынша жобаның негізгі нәтижелері мен көрсеткіштері:

1. Жұмыссыздық деңгейін 5%-дан 4,7%-ға дейін төмендету
2. Халықтың нақты ақшалай табыстарының 27,1%-ға өсуі
3. Шағын және орта кәсіпкерліктің ЖІӨ-дегі үлесін 35%-ға дейін жеткізу
4. Креативті индустриялардың ЖІӨ-ге үлесін 4%-ға дейін ұлғайту
5. Жалпы кредиттік қоржыны 3,7 трлн теңге болатын 130 мың ШОК жобасын қолдау.

6. Ішкі туристік ағынды 8 млн. адамға дейін ұлғайту

7. Туристік келу ағынын 3 млн. адамға дейін ұлғайту

8. Мемлекеттің экономикадағы үлесін 14% - ға дейін жеткізу болады.

Бұл ретте экономиканың осы салаларында 700 000-нан астам жұмыс орны құрылады деп күтілуде.

2021 жылғы 1 шілдеде осы жобаны Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Реформалар жөніндегі жоғары кеңестің отырысында қарау жоспарлануда.

Бұдан басқа, 2021 жылғы 17 маусымда Парламент Мәжілісіне кәсіпкерлік қызмет саласында Реттеушілік саясатты енгізу мәселелері жөніндегі жаңа заң жобасы енгізілді.

Заң жобасы бизнеске жүктемені түбегейлі төмендетуге, «жаңадан» оңтайлы және тиімді реттеу жүйесін қалыптастыруға бағытталған.

Заң жобасында мынадай негізгі новеллалар:

- 1) кәсіпкерлік субъектілері мен мемлекеттің өзара іс-қимыл жасау қағидаттарын жетілдіру;

- 2) кәсіпкерлікті мемлекеттік реттеудің жаңа мақсаттары мен міндеттерін айқындау;
- 3) реттегіш құралдарды қалыптастыру шарттарын айқындау;
- 4) бір жаңа талапты енгізу кезінде қолданыстағы екі талаптың күшін жоюды көздейтін «1 in 2 out» қағидатын енгізу;
- 5) реттеушілік апелляция институтын енгізу;
- 6) Эксперименттік құқықтық режимді енгізу;
- 7) Кәсіпкерлік саласындағы Міндетті талаптардың тізілімін енгізу;
- 8) мемлекеттік бақылау жүйесін жетілдіру;
- 9) кәсіпкерлік субъектілерінің есептіліктерін автоматтандыру және есептілікті ұсыну Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде тікелей көзделген жағдайларда ғана енгізіледі деген талапты бекіту;
- 10) жаңа міндеттер жүктейтін, олардың жауапкершілігін белгілейтін, күшейтетін немесе жағдайын нашарлататын НҚА-ның кері күшін қолдану мүмкіндігін болдырмау;
- 11) халықаралық шарттар жасалған жағдайда кәсіпкерлік субъектілерінің аккредиттелген бірлестіктерінің және ҰКП-ның сараптамалық қорытындыларын алу қажеттілігі туралы талапты енгізу көзделген.

Бұл шаралар жиынтығында ел экономикасындағы ШОБ үлесін 2025 жылы қазіргі 30%-дан 35%-ға дейін жеткізу бойынша елді дамытудың 2025 жылға дейінгі ұлттық жоспары шеңберінде қойылған стратегиялық міндетке қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Үкімет қабылдаған және қабылдайтын ШОБ-ты қолдау жөніндегі кешенді шараларды, сондай-ақ бизнес-ахуалды жақсартуға бағытталған тұрақты реформаларды ескере отырып, **қазіргі уақытта жекелеген Экономикалық еркіндіктің жекелеген актісін әзірлеуді орынсыз деп санаймыз.**

**Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі**

А. Мамин

010000, Нұр-Сұлтан қ., Үкімет үйі

010000, город Нур-Султан, Дом Правительства

№ _____

Депутатам фракции
Демократической партии «Ақ жол»

На № ДЗ-196 от 26 мая 2021 года

Уважаемые депутаты!

Рассмотрев ваш запрос касательно разработки Акта экономической свободы, сообщаем следующее.

Малый и средний бизнес (далее – МСБ) являясь гибким и мобильным сектором, занимает ключевую роль в развитии экономики, в том числе в обеспечении занятости населения.

На 1 января 2021 года численность занятых в МСБ составила порядка **3,4 млн человек**. В рамках Национального плана развития Республики Казахстан до 2025 года поставлена задача по увеличению численности занятых в МСБ до **4 млн человек**.

В этой связи Правительство уделяет особое внимание мерам, направленным на поддержку МСБ.

Так, для поддержки МСБ предоставлены меры налогового стимулирования, расширено кредитование и принимаются меры по дальнейшему улучшению условий ведения бизнеса.

В 2020 году из государственного бюджета выделено **95,5 млрд тенге** для реализации инструментов поддержки программы Дорожная карта бизнеса – 2025.

Актуализирован Комплексный план по восстановлению экономического роста на 2021 год, которым предусмотрены **более 60 мер поддержки**.

Справочно: данные меры включают в себя продление освобождения от уплаты налога на имущество бизнеса в наиболее пострадавших отраслях экономики, освобождение от уплаты арендных платежей по объектам госимущества и имущества квазигоссектора до 1 июля 2021 г., а также меры, направленные на облегчение доступа к госзакупкам и закупкам квазигосударственного сектора и другие меры.

С 1 января 2020 года для субъектов микро и малого предпринимательства, применяющих специальные налоговые режимы, действует освобождение

на 3 года от уплаты налога на доход (*индивидуальный подоходный, социальный и единый земельный налоги*).

Кроме того, с 1 января 2020 года действует трехлетний мораторий на проведение проверок с посещением субъектов микро и малого предпринимательства.

Для поддержки МСБ в наиболее пострадавших отраслях экономики Правительством принят ряд мер налогового стимулирования бизнеса.

С 1 января 2021 года введен новый специальный режим розничного налога со ставкой **3 %** от полученного дохода. Этот режим распространяется на пострадавшие отрасли экономики.

С 1 апреля 2021 года по 1 июля 2021 года предоставлены отсрочки по уплате налогов с фонда оплаты труда в пострадавших отраслях. Данная норма коснулась порядка **500 тыс.** субъектов МСБ.

С 1 июля 2021 года будут предоставлены права дополнительного зачета по НДС в размере **70 %** для вновь созданных компаний в обрабатывающей промышленности.

С 1 января 2022 года планируется освобождение от КПН прибыли, реинвестированной в развитие производства. Эта мера простимулирует реинвестиции в собственный капитал предприятий.

С учетом принятых мер в развитии МСБ наблюдается положительная динамика. Так, количество действующих субъектов МСБ на 1 июня 2021 года составило **1 372 369 субъектов**, что на **2,9 %** больше по сравнению с прошлым годом.

Для устойчивого развития бизнеса Правительством постоянно осуществляются важные регуляторные реформы.

В частности, Министерством национальной экономики разрабатывается Концепция по развитию малого и среднего предпринимательства до 2030 года, в которой будут предусмотрены меры и инструменты, необходимые для дальнейшего создания благоприятной экосистемы для роста и акселерации бизнеса, в том числе путем предоставления системы стимулов и льгот, а также снижения регуляторной нагрузки на бизнес.

Дополнительно отмечаем, что в целях стимулирования привлечения инвестиций, законодательно внедрен новый инвестиционный инструмент «Соглашение об инвестициях для стратегических инвесторов» (далее – Соглашение), предоставляющее особые условия в виде инвестиционных преференций.

Справочно:

- *уменьшение КПН до 0% на срок не более 10 лет;*
- *уменьшение земельного налога до 0% на срок не более 10 лет;*
- *уменьшение налога на имущество до 0% на срок не более 8 лет.*

Соглашение заключается по крупным проектам с суммой инвестиций **от 7,5 млн МРП** в приоритетных секторах экономики.

Условия Соглашения сохраняют свое действие вне зависимости от изменения законодательства Республики Казахстан в течении 25 лет со дня его подписания.

Для улучшения бизнес-климата в республике в период с 2014 года по 2020 год проведен ряд кардинальных реформ.

В международном рейтинге «Doing Business» по итогам 2019 года Казахстан поднялся на 25 место по индикатору «легкости ведения бизнеса» (в 2014 году – 76 место).

***Справочно:** итоги международного рейтинга «Doing Business» по 2020 году планируются к опубликованию в конце текущего года.*

В настоящее время одной из основных целей Правительства является вхождение Казахстана в **20 лучших стран в рейтинге Doing Business к 2025 году.**

Кроме того, во исполнение поручения Главы государства, данном в Послании народу Казахстана от 1 сентября 2020 года, Правительством ведется активная работа по разработке **Национального проекта «Развитие предпринимательства».**

В рамках данного проекта будут активно развиваться производительная занятость, креативные индустрии, конкуренция, внутренняя торговля и туризм.

В целом будет обеспечено повышение предпринимательской активности путем снижения административной нагрузки на предпринимателей, расширения возможностей для роста и развития предпринимательства и сокращения роли государства в экономике путем устранения регуляторных барьеров.

Ключевыми результатами и показателями проекта по развитию предпринимательства станут:

1. Снижение уровня безработицы с 5% до 4,7%
2. Рост реальных денежных доходов населения на 27,1%
3. Доведение доли малого и среднего предпринимательства в ВВП до 35%
4. Увеличение вклада креативных индустрий в ВВП до 4%
5. Поддержка 130 тыс. проектов МСП с общим кредитным портфелем в 3,7 трлн. тенге
6. Увеличение внутреннего туристского потока до 8 млн. чел.
7. Увеличение въездного туристского потока до 3 млн. чел.
8. Доведение доли государства в экономике до 14%.

При этом ожидается, что будет создано более 700 000 рабочих мест в данных отраслях экономики.

1 июля 2021 года планируется рассмотрение данного проекта на заседании Высшего совета по реформам при Президенте Республики Казахстан.

Кроме того, 17 июня 2021 года в Мажилис Парламента внесен проект Закона по вопросам внедрения новой регуляторной политики в сфере предпринимательской деятельности.

Проекта Закона направлен на кардинальное снижение нагрузки на бизнес, формирование оптимальной и эффективной регуляторной системы с «чистого листа».

Проектом Закона предусматриваются следующие основные новеллы:

- 1) совершенствование принципов взаимодействия субъектов предпринимательства и государства;
- 2) определение новых целей и задач государственного регулирования

предпринимательства;

3) определение условий формирования регуляторных инструментов;

4) внедрение принципа «1 in 2 out», которое предусматривает отмену двух действующих требований при введении одного нового;

5) внедрение института регуляторной апелляции;

6) введение Экспериментального правового режима;

7) введение Реестра обязательных требований в сфере предпринимательства;

8) совершенствование системы государственного контроля;

9) автоматизация отчетностей субъектов предпринимательства и закрепление требования, что предоставление отчетности вводится только в случаях, прямо предусмотренных в законодательных актах Республики Казахстан;

10) исключение возможности применения обратной силы НПА, возлагающие новые обязанности, устанавливающие, усиливающие их ответственность или ухудшающие их положение;

11) введение требования о необходимости получения экспертных заключений аккредитованных объединений субъектов предпринимательства и НПП в случае заключения международных договоров.

Данные меры в совокупности позволят достичь стратегическую задачу, поставленную в рамках Национального плана развития страны до 2025 года, по доведению доли МСБ в экономике страны с нынешних 30% до 35% в 2025 году.

Учитывая принятые и принимаемые Правительством комплексные меры по поддержке МСБ, а также регулярные реформы, направленные на улучшение бизнес-климата, считаем **разработку в настоящее время отдельного Акта экономической свободы нецелесообразным.**

**Премьер-Министр
Республики Казахстан**

А. Мамин